

POSUDEK *MAGISTERSKÉ* PRÁCE

Typ posudku: *oponentský*

Autorka práce: Bc. Kateřina Bičíková

Název práce: Obezita ve světle socio-ekonomických nerovností

Konzultant: Mgr. Karel Čada

Oponent: Doc. Milan Tuček, CSc

Navržené hodnocení: *velmi dobře*

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je zřetelně formulován a v rámci možností, které jsou dány dostupnými daty o české populaci, je i naplněn. Název práce ne zcela vystihuje zkoumané zdroje nerovnoměrné distribuce obezity – analýzy jsou zaměřeny na vliv věku, pohlaví a ze socio ekonomických nerovností se vlastně zkoumá jen vliv vzdělání a příjmu domácnosti. Práce má logickou strukturu, výklad je veden přehledně.

2. Opírá se autorka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty.

Autorka předkládá impozantní seznam především cizojazyčné literatury, který opravdu využívá především v teoretické části. Znalost problematiky obezity ve světě (a i u nás) prezentovaná citovanými zdroji významně přesahuje nejvyšší nároky na diplomovou práci.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Autorka v analytické části pracuje s převzatými daty z Ústavu zdravotních informací a statistiky, jež zpracovává v programu SPSS. Kromě těchto dat využívá převzaté výsledky z několika dalších šetření provedených v posledním desetiletí v ČR. Ke zpracování dat mám několik výhrad:

- používat pro Kendalovo tau či Spearmanovo rho označení „korelace“ je zavádějící. Autorka by měla objasnit, proč pro míru závislosti BMI na některých demografických a socioekonomických znacích volí právě tyto míry a ne jiné (proč obě a ne jednu, proč někdy ještě přidává skutečný korelační koeficient). Také by při jejich prezentaci v tabulkách stačil jeden sloupec (ne dva, kde se vše jen opakuje).

-ne zcela rozumím využívání analytického postupu ANOVA, který převážně slouží jen k porovnání průměrů analyzovaných skupin. Na ANOVĚ je podle mne podstatná analýza variance (vyhodnocená statistikou F). Někdy porovnání průměrů působí jako t-test na jejich shodu.

-za velmi problematickou považuji lineární regresi – v situaci, kdy bylo prokázáno, že souvislost bmi s věkem, finanční situací není lineární (viz např. grafy zobrazující závislosti průměrů bmi na rostoucím věku, kategoriích příjmů domácnosti) je předpoklad linearity modelu mylný.

-ne zcela rozumím výhradám, proč nebyl využit zaměstnanecský status (nízký podíl nezaměstnaných – jaký?, jaké byly další kategorie), proč nebylo využito údaje o životosprávě, konzumaci ovocer.

-i když se autorka odvolává na článek M. Kreidla o socioekonomickém statusu v zdravotnických výzkumech, přeci jen by stálo za širší diskusí, co se vlastně „měří“ dosaženým vzděláním, proč

„příjem na hlavu“ charakterizuje status jednotlivce, v čem je odlišnost od kategorizovaných celkových příjmů domácnosti a jak tyto charakteristiky souvisí s koncepty habitů, kulturních repertoárů.

-i při celkové datové nedostatečnosti měla autorka zvážit, zda výpočty provádět za celek souboru (určité nelinearity podle mne souvisejí s odlišnou situací např. důchodců v oblasti příjmů, studentů...)

-ne zcela rozumím argumentaci, že některé soubory nejde srovnávat (ani po převážení). Pokud zjišťuji ne celková čísla (rozložení bmi na populaci), ale vliv věku, pohlaví..., tak shoda souborů v rozložení těchto znaků není nutná

-autorka (spíše ÚZIS) opomíjí skutečnost je padesáti procentní návratnosti výzkumu. Soubor je sice nějak převážen (jak?), ale např. z charakteristik nepřeváženého souboru by bylo možné diskutovat kvalitu (validitu, realnost) výsledků.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autorka opírá závěry, k nimž dospěla?

Kvalita argumentů odpovídá možnostem převzatých dat s tím, že na určitou problematičnost analytických postupů jsem upozornil výše.

5. Jsou v práci autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano. V této souvislosti si myslím, že autorka měla více zdůraznit odlišnosti, které zjistila pro českou populaci a víc se zaměřit na jejich (třeba hypotetické) objasnění.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Úroveň odkazového aparátu je nadstandardní. Co se týče gramatiky, mám pochyby o psaní velkých písmem u řady označení národů, území.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práce ve své obecné části podává obdivuhodný rozbor problematiky obezity ve světě. Tato část práce má úroveň doktorské disertace.

8. Návrhy na diskuzi při obhajobě práce.

Jaké jsou možnosti státu zdanit potraviny, které zvyšují obezitu a naopak dotovat potraviny, které prokazatelně k obezitě nepřispívají? Jaká je možnost např. zdravotních pojišťoven (státu) zvýšit zdravotní pojištění pro obézní občany?

9. Celkové hodnocení práce:

Jde o vysoce promyšlený text, podepřený rozsáhlou znalostí relevantní odborné literatury, napsaný odborným jazykem a směřujícím k praktickému využití ve veřejných politikách zaměřených na zdravotní stav populace. Proč práci nemohu hodnotit jako výbornou, jsem uvedl hodně podrobně a konkrétně v bodě věnovaném analýze dat – i když nejde o zcela zásadní prohřešky proti statistickému zpracování, přeci jen je zde z mého pohledu řada nepřesností či nejasností. **Navrhuji hodnocení velmi dobře a zároveň (po určitých úpravách analýzy dat) doporučuji text k publikaci.**

Datum:

Podpis: